

A teljes élet esélye II.

A fogyatékkal élők jogai, e jogok érvényesülésének lehetőségei és gátjai

Kompetenciaterület:

Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

9. évfolyam

Programcsomag:

Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Szekszárdi Júlia

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Felhívni a figyelmet a fogyatékkal élő emberek helyzetére, emberi, személyiségi jogaira, valós szükségleteire, felkelteni a szolidaritást és felelősséget irántuk, törekedni az ő szempontjaik megértetésére; mérlegelni az egyéni és társadalmi szintű segítségnyújtás lehetőségeit, tájékoztatni a diákokat a sérültek jogairól, ezek törvényes garanciáiról.
A modul témái, tartalma	<p>Témák: Identitás – önismeret, család, közösség; kapcsolatok – együttműködés, szolidaritás, felelősség, segítségnyújtás, tolerancia; társadalom – esélyegyenlőtlenség, civil szervezetek; konfliktus – másság, előítélet, diszkrimináció; életmód – életérzés, életminőség, egészség, művészetek, sport, játék; erkölcs és jog – normák, törvények</p> <p>Tartalom: A foglalkozás kezdetén olyan fogyatékos emberekre hívjuk fel a figyelmet, akik sikereket értek el az életben. Szépirodalmi szemelvény segítségével tudatosítjuk a tanulóknak, hogy a fogyatékkal élő embertársainknak joga van a teljes életre, emberi méltóságuk megőrzésére. A fogyatékkal élők jogainak védelmét nemzetközi egyezmények biztosítják. Hazánkban 1998 óta hatályos törvény létezik a fogyatékosok jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.</p>
Megelőző tapasztalat	A teljes élet esélye I. (7. évfolyam)
Ajánlott továbbhaladási irány	Projektfeladat: Hogyan élnek hazánkban a fogyatékos emberek? Mi történik az érdeükben? Mit tesznek ők maguk saját érdeükben? Állami és civil törekvések hazánkban és más országokban
A kompetenciafejlesztés fókuszai	<p>Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, autonómia, identitás</p> <p>Önszabályozás: kudarcűrés, kitartás, felelősségvállalás, törődés, tekintet másokra</p> <p>A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: problémaazonosítás, problémamegoldás, rugalmasság</p> <p>Társas kompetenciák: empátia, segítségkérés, szolidaritás, civil kezdeményezőkézség</p>
Kapcsolódási pontok	<p>A NAT-hoz: Ember és társadalom; Ember a természetben; Életvitel és gyakorlati ismeretek</p> <p>Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra; társadalomismeret</p> <p>Modulokhoz: Teljes élet esélye I. (szka207_26); Egy csepp emberség (szka211_15); Civil kezdeményezések (szka211_22); A teremtés nyolcadik napja (szka212_14)</p>
Támogató rendszer	<i>Andris és Hédi története</i> . In: Szekszárdi Júlia–Kósáné Ormai Vera (szerk.): <i>Neveletlenek?</i> Gáspár Sarolta beszélgetései gyerekekkel és felnőttekkel. OKI, Dinasztia Tankönyvkiadó. Budapest, 2003

Peter Marshall: <i>Tombol a Hold?</i> Európa. Budapest, 1967 http://www.hparalimpia.hu/magunkrol/paralimpiak_tortenete/para_tort.htm http://www.motivacio.hu/ffriss/
--

Módszertani ajánlás

A fogyatékkal élők olykor világra szóló sikerei bizonyítják, hogy a sérültek sok tekintetben elérik, sőt olykor túl is szárnyalják ép embertársaik teljesítményét. A foglalkozás kezdetén bemutatott képekre, kommentárookra viszonylag rövid az idő, a témára való ráhangolást szolgálja az erre számítható tíz perc. Ugyanevvel a kérdéssel részletesebben foglalkozik a 7. osztályban egy másik modul (A teljes élet esélye I.). Peter Marshall regényrészletének feldolgozásánál nagyon fontos a szempontváltás érvényesítése, hiszen a sérültek aspektusából nézni az épek világát sajátos tanulságokkal jár. Ennek a célnak az elérését segíti a szerepjátékok alkalmazása.

A téma megtárgyalását mindenképpen célszerű két, időben akár 1-2 h éttel későbbi óra keretében elvégezni, hogy a tanulóknak idejük legyen a kapott feladat elvégzésére, és valóban informatív és érdekes beszámolók megtartására. A második óra lényegét az általuk készített referátumok adják. Ezek segíthetnek a fogyatékosok jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény jobb megismeréséhez, és alapot adnak a megvalósulással történő összevetéshez. Feltétlenül javasoljuk, hogy a témához kapcsoljanak egy olyan projektet, amely részletesen foglalkozik a különböző fogyatékkal élők, főként a gyerekek és fiatalok aktuális helyzetével, a törvényben írottak megvalósulását segítő és gátló tényezőkkel. Osztályozás, osztályfőnöki óráról lévén szó, ebben az esetben nincs. Feltétlenül módot kell találni azonban arra, hogy a jól teljesítők pozitív visszajelzéseket kapjanak.

A téma feldolgozásának tanulókra gyakorolt hatásáról jól hasznosítható információt jelenthetnek a visszajelző lapok. Ha a kitöltésre nem jut elég idő, a gyerekek ezt otthon is megoldhatják. A nevük mindenképpen kerüljön fel a lapra, és kérjük meg őket, hogy kellő felelősséggel és gondossággal írják be a gondolataikat.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

- P1 – 6 darab kivetítendő kép sikeres sérült emberekről
- P2 – Előzetes információk a regényrészlethez
- P3 – Javaslatok a regényrészlet feldolgozásához
- P4 – Javaslatok a következő órára készítendő feladatok instruálására
- P5 – Poszter a fogyatékosok jogairól
- P6 – Poszter a bemutatók címeivel és sorrendjével

Tanulói segédletek

D1 – Te, az ott tud menni! Részlet Peter Marshall Tombol a Hold című regényéből
Minden tanuló számára sokszorosítani kell

D2/a – Feladatok a regényrészlet feldolgozásához. Bruce és Anette
Az osztály egyik felében szerveződő kiscsoportoknak a száma szerint sokszorosítani.

D2/b – Feladatok a regényrészlet feldolgozásához. A „lemmingek”
Az osztály egyik felében szerveződő kiscsoportoknak a száma szerint sokszorosítani.

D3 – Feldolgozandó szöveg. Nemzetközi gyakorlat
1 példányra van szükség.

D4 – Feldolgozandó szövegek a törvényhez. 13 szövegrészlet. A rendelkezésre álló szöveget részekre kell vágni
1 példányra van szükség.

D5 – Lista az időfelelős számára
1 példányra van szükség.

D6 – Visszajelző lap
Valamennyi tanuló számára sokszorosítani kell!